

СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ У НАПРЯМКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Вінницький національний технічний університет

В статті розглянуто концепцію професійної підготовки майбутніх менеджерів у напрямку зовнішньоекономічної діяльності на основі когнітивного, праксеологічного, аксіологічного та компетентісного підходів, що забезпечують всебічний розвиток майбутніх фахівців зовнішньоекономічної діяльності. Запропоновано формувати у студентів якості, що допоможуть їм ефективно працевлаштуватись на ринку праці.

Ключові слова: концепція, професійна підготовка, менеджер, зовнішньоекономічна діяльність.

MODERN CONCEPT OF TRAINING FUTURE MANAGERS IN THE DIRECTION OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY

In the article the concept of professional training of future managers in the direction of foreign economic activity is considered on the basis of cognitive, praxeological, axiological and competent approaches, which ensure comprehensive development of future specialists of foreign economic activity. It is proposed to form quality students that will help them to effectively get employment in the labor market.

Keywords: concept, professional training, manager, foreign economic activity.

Актуальність дослідження викликана економічними перетвореннями, які відбуваються в Україні та мають на меті поступову європейську інтеграцію. Це вимагає підвищити ефективність професійної підготовки менеджерів, зокрема в напрямку зовнішньоекономічної діяльності у вищих навчальних закладах України.

Проблеми формування моделі сучасного менеджера знайшли відображення у працях багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених, зокрема: А. Файоль, Р. Дафт, М. Вудков, Д. Френсис, Ю. Лавриков, І. Сігов та ін. В контексті вирішення проблеми підготовки фахівця, який би відповідав проблемам сьогодення, значний інтерес становлять праці М. Гриньової, М. Захарова, Л. Батченко, Л. Карашук, О. Мармази, Є. Павлютенкова та ін. Проте, проблема професійної підготовки майбутніх менеджерів залишається дискусійною.

Метою тези є формування сучасної концепції професійної підготовки майбутніх менеджерів у напрямку зовнішньоекономічної діяльності.

Важливість формування сучасної концепції професійної підготовки майбутніх менеджерів у напрямку зовнішньоекономічної діяльності зумовлена: глобалізацією міжнародних економічних та фінансових зв'язків, формуванням інформаційного суспільства, в якому знання і соціальна відповідальність стають головними чинниками життєдіяльності людини як творчого працівника, споживача і члена суспільства; потребами самої економічної освіти у визначенні нових принципів і механізмів побудови системи освіти в Україні, шляхів практичної переорієнтації на них економічної освіти, у вивченні, творчому осмисленні новітніх тенденцій світового розвитку освіти, обґрунтованого поєднання зарубіжних технологій із досягненнями національної освіти в процесах інтеграції у європейський та світовий освітянський простір [1].

Сучасна концепція професійної підготовки майбутніх менеджерів може бути реалізована за допомогою таких наукових підходів: когнітивного, праксеологічного, аксіологічного та компетентісного. Нижче в тезі проаналізуємо ці підходи.

Так, когнітивний підхід передбачає наявність у студентів певного рівня теоретичних знань майбутніх фахівців зовнішньоекономічного профілю щодо сутності, функцій, передумов успішної професійної діяльності, набуття конструктивних, евристичних та системних знань, умінь та навичок застосовувати професійно-значущі елементи освіти при фаховій самореалізації. Такий підхід буде

ефективним тоді, коли студент стане активним учасником процесу навчання, а не об'єктом навчальної діяльності. Адже, відомо, що студенту сприймати інформацію легше, якщо він уявляє, що саме буде вивчати.

Праксеологічний підхід забезпечує ефективне управління діяльністю через її всебічний самоаналіз, самооцінювання, цілеспрямоване моделювання умов і засобів удосконалення на основі синтезу теоретичних знань та емпіричного досвіду [2]. Організація професійної підготовки майбутніх менеджерів на засадах праксеологічного підходу дає можливість оволодіти майбутнім фахівцям методами та засобами самостійного пошуку й оволодіти новими знаннями, уміннями керувати своєю професійною підготовкою та вміннями й навичками організації власної фахової діяльності.

Аксіологічний підхід характеризує цінності як основу регуляції людської поведінки, навчальної та професійної діяльності, прийняття рішень у ситуаціях вибору, дає змогу аналізувати процес формування системи знань, умінь, навичок через детермінацію ціннісного ставлення викладача і студента до змісту і результатів власної діяльності, професійних ролей і позицій [2]. Ціннісне ставлення до професії майбутнього менеджера можна розглядати як результат усвідомлення отриманих знань, умінь і навичок. Зацікавлене ставлення до вивчення дисциплін, освоєння професії позитивно позначається на психологічному стані студента і сприяє розвитку мотивації до навчання.

Реалізація компетентнісного підходу дає змогу трансформувати цілі і зміст освіти у суб'єктивні надбання студента, які можна об'єктивно виміряти. Тому здатність адаптуватися до нових ситуацій; здатність до самостійної науково-дослідницької діяльності; здатність застосовувати знання на практиці; здатність працювати в міжнародному середовищі; планування, розробка й управління проектами, елементарні навички роботи з комп'ютером, навички управління інформацією, ініціативність і підприємницький дух, турбота про якість, потяг до успіху; здатність до критики і самокритики, дотримання етичних цінностей, робота в команді, письмова й усна комунікація державною та іноземною мовами тощо [2–5].

Висновки. Отже, професійна підготовка менеджерів у ВНЗ вимагає реалізації сучасної концепції професійної підготовки у напрямку зовнішньоекономічної діяльності. Вона має ґрунтуватись, по-перше, на вільному орієнтуванні у багатьох напрямках сфери міжнародних відносин, знаходженню шляхів виходу на зовнішній ринок, підтриманні довгострокових ділових відносин з іноземними партнерами, по-друге, на реалізації таких підходів: когнітивного, аксіологічного, компетентнісного, праксеологічного. Це має бути враховано при підготовці студентів менеджерів по спеціальності 073 – «Менеджмент» у Вінницькому національному технічному університеті, що дозволить студентам сформувати такі якості, як активність, наполегливість, працелюбність, ініціативність, схильність до лідерства, відповідальність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про затвердження концепції розвитку економічної освіти. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.prof.univ.kiev.ua>.

2. Чайка В. М. Основи дидактики : навч. посіб. / В. М. Чайка. – К. : Академвидав, 2011. – 238 с.

3. Заюков І. В. Застосування інноваційних методів навчання в освіті дорослого населення України / І. В. Заюков, О. В. Кобилянський, А. В. Марченко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.

4. Заюков І. В. Організаційно-економічний механізм реалізації інноваційних методів професійного навчання економічно активного населення: Дис. канд. екон. наук: 08.09.01 «Демографія, економіка праці, соціальна економіка та політика». – К, 2006. – С. 201.

Тямушева Вікторія Максимівна, студентка групи МОЗ–156, Факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. E-mail: tiamusheva.v.i.mo@gmail.com

Науковий керівник: Заюков Іван Вікторович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail : Zivan@i.ua

Tiamusheva Victoria M., student of the group MOH-15b, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia. E-mail: tiamusheva.v.i.mo@gmail.com

Supervisor: Zayukov Ivan V., Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, E-mail: Zivan@i.ua.